

Konflikt palestyńsko-izraelski

W swojej pracy opiszę konflikt palestyńsko-izraelski, ponieważ chcę poznać przyczyny sporu, o którym ciągle głośno w mediach. Konflikt ten jest przedstawiany jako skomplikowany i trudny do rozwiązania, dlatego postanowiłam sama zgłębić jego genezę i przebieg.

Dotyczy on Palestyny, obszaru pustynno-górzystego w zachodniej Azji nad Morzem Śródziemnym. Najdłuższą rzeką tego kraju jest Jordan, który stanowi naturalną granicę z Jordanią. Od wschodu Palestyna sąsiaduje z Syrią, od północy z Libanem, a od zachodu z Egiptem.

Stronami opisywanego konfliktu są Palestyńczycy oraz Żydzi. Pierwsi z nich to arabscy potomkowie mieszkańców brytyjskiego mandatu Palestyny wyznający islam. Nazwa Palestyńczycy pochodzi od Filistynów – starożytnego ludu, który przywędrował na tereny Kanaanu i nadał nazwę krainie geograficznej- Palestyna. Warto dodać, że Filistyni byli ludem niesemickim, a zatem poza nazwą Palestyńczyków nic ich z nimi nie łączy.

Drugą stroną konfliktu są Żydzi – mieszkańcy Izraela wyznający judaizm. Jest to naród semicki, który około 1800 roku p.n.e. przybył z Mezopotamii do Kanaanu- ziemi położonej na terenie dzisiejszej Palestyny i Izraela. Szukając lepszych warunków życia, Żydzi osiedlili się w Egipcie, skąd około roku 1200 p.n.e. pod wodzą Mojżesza powrócili do ziemi kananejskiej. Pod koniec X wieku p.n.e., po śmierci króla Salomona, Palestyna została podzielona na dwa królestwa: Izrael i Judę. Pod koniec VIII wieku p.n.e. Asyryjczycy podbili Królestwo Izraela, a wielu jego mieszkańców uprowadzili. Jedynym pokoleniem, które pozostało na ziemiach Palestyny było pokolenie Judy, które dopiero w VI wieku p.n.e. zostało zdobyte przez Babilonię. W dziejach narodu żydowskiego rozpoczął się okres tzw. niewoli babilońskiej, z której zostali uwolnieni przez króla Persów Cyrusa II Wielkiego w 538 r. p.n.e. Niestety, po powrocie do Palestyny, Żydzi nie zdołali już odbudować niepodległego państwa. W IV w. p.n.e. naród ten znalazł się pod panowaniem greckim, a 300 lat później rzymskim. Liczne bunty Izraelitów oraz próby odbudowy własnego państwa za każdym razem kończyły się klęską. Największy z nich wywołany w I wieku, przekształcił się w zaciętą wojnę zakończoną zburzeniem w 70 roku świątyni jerozolimskiej. W II wieku po kolejnym buncie, ludność żydowska została zdziesiątkowana i wypędzona z Palestyny. Od tamtego czasu Żydzi żyli w diasporze tj. w rozproszeniu po całym świecie. Na terenie Palestyny, która w VII wieku przeszła spod władzy Cesarstwa bizantyjskiego pod panowanie Arabów, a następnie w XV wieku Turków Osmańskich, osiedlały się ludy arabskie, wyznające islam.

Geneza konfliktu palestyńsko-izraelskiego sięga XIX wieku. W tym czasie w wielu państwach wzmożyły się prześladowania ludności pochodzenia żydowskiego, które doprowadziły do narodzin ruchu syjonistycznego, dążącego do odbudowy kraju izraelskiego w Palestynie. W 1897 roku na I Kongresie Syjonistycznym w Szwajcarii założono Światową Organizację Syjonistyczną (ŚOS). Palestyna już od czterystu lat należała do Imperium Osmańskiego, które w czasie I wojny

światowej zawarło sojusz z Niemcami i stanęło po stronie państw centralnych. W odpowiedzi na to, wśród państw Ententy pojawił się plan rozbicia Imperium. Żydzi stworzyli własny Legion i walczyli u boku Anglii w nadziei, że ta pomoże im w odtworzeniu państwa izraelskiego. W tym czasie w rejonie Zatoki Perskiej odkryto bogate złoża ropy naftowej, dlatego Bliski Wschód stał się wyjątkowo ważny w polityce światowej. Po wojnie Palestynę odebrano Imperium Osmańskiemu, jednak oddano ją pod opiekę Anglii jako mandat Ligii Narodów. W okresie między I a II wojną światową, gdy do władzy doszedł Adolf Hitler, a prześladowania przybrały na sile, Żydzi z całej Europy zaczęli masowo wyjeżdżać do Palestyny. Po drugiej wojnie światowej sprawą Palestyny zajęła się ONZ, która w 1947 roku ustanowiła podział mandatu brytyjskiego na część: żydowską, arabską i międzynarodową – Jerozolima z okręgiem. Bardzo szybko doszło do zaostrzenia konfliktu i wybuchu wojny domowej między ludnością żydowską i arabską, która nie zaakceptowała postanowień ONZ. Żydzi zamieszkiwali głównie wybrzeża od Hajfy do Tel Awiwu oraz pojedyncze miasta na południu i północy, a ludność arabska Galileę, Judeę i Samarię. Proklamowanie 15 V 1948 roku niepodległości Izraela doprowadziło do wybuchu wojny z Egiptem, Syrią, Transjordanią i Irakiem, która zakończyła się 20 VII 1949 roku zwycięstwem Izraela. Na podstawie porozumienia, kończącego pierwszą wojnę izraelsko - arabską powiększono terytorium zwycięskiego państwa o zachodnią Galileę, część Jerozolimy i zachodni Negew. Porażka krajów arabskich i terror stosowany przez niektóre żydowskie organizacje paramilitarne, spowodowały masową emigrację ludności arabskiej z obszaru Izraela. Według Wielkiej Encyklopedii PWN było to 726 tys. uchodźców, których uzupełniła ludność żydowska (ponad 700 tys.). Izrael podpisał rozejmy z wszystkimi państwami arabskimi, które jednak nie uznały jego niepodległości. Równocześnie trwała wojna partyzancka Żydów i Palestyńczyków, którzy atakowali Izrael z państw sąsiednich.

29 X 1956 roku wojska izraelskie zaatakowały Egipt i w ciągu godziny zdobyły Okręg Gazy i Płw. Synaj, rozpoczynając drugą wojnę izraelsko-arabską. W kwietniu 1967 roku po zamknięciu Zatoki Akaba dla izraelskich statków, wojska tego kraju uderzyły na Egipt, Syrię i Jordanię. W tzw. wojnie sześciodniowej Izrael zdobył razem 60 tys. km² ziem tych państw. 22 X 1967 roku Rada Bezpieczeństwa ONZ wezwała Izrael do wycofania się z zajętych terenów. Po wojnie zwiększyła się liczba uchodźców arabskich z Palestyny. Większość z nich wstępowała w szeregi Organizacji Wyzwolenia Palestyny (OWP). Podczas ważnego dla Żydów święta Jom Kipur w 1973 roku Egipt i Syria ponownie zaatakowały Izrael, jednak poniosły klęskę. Za pośrednictwem USA w Camp David prowadzono rozmowy między Egiptem a Izraelem, które zakończyły się podpisaniem traktatu w 1979 roku, Izrael zobowiązywał się wtedy m.in. do oddania Synaju. W 1987 roku wybuchło pierwsze powstanie palestyńskie tzw. intifada. Ludność palestyńska zbuntowała się przeciwko zabieraniu im ich terenów i wyrzucaniu siłą z domów. Sytuacja w Palestynie zmusiła społeczność międzynarodową do podjęcia mediacji o zakończeniu konfliktu. Konsekwencją prowadzonych rozmów było oficjalnie

zaakceptowanie istnienia Izraela przez OWP, a rząd tego kraju uznał ją za przedstawiciela narodu palestyńskiego. We wrześniu 1993 roku w Waszyngtonie podpisano porozumienie między OWP i Izraelem, które zakładało m.in. utworzenie Autonomii Palestyńskiej obejmującej Strefę Gazy i Zachodni Brzeg Jordanu. Ciężko wypracowanym i kruchym warunkom pokoju zaczęli zagrażać Palestyńscy fundamentaliści, którzy wciąż podejmowali akcje terrorystyczne, wywołujące odwet Izraela. Dodatkowo sytuację komplikowały: stan wojny domowej i dwuwładzy panujący na terytorium Autonomii, zamachy terrorystyczne, porwania żołnierzy izraelskich przez organizacje palestyńskie, liczne interwencje militarne Izraela, więzienie wielu działaczy palestyńskich oraz rozbudowa nielegalnych w świetle prawa międzynarodowego osiedli żydowskich. Zakończeniu konfliktu nie sprzyjał fakt przekształcenia w 2013 roku przez prezydenta Mahmuda Abbasa Autonomii Palestyńskiej w Państwo Palestyny, które jako niepodległy organizm polityczny, nie jest obecnie formalnie uznawane przez Izrael, ale zostało zaakceptowane przez ONZ.

Limeryk Jacka Kaczmarskiego o wojnie palestyńsko-izraelskiej ma przenośne znaczenie i ironiczną wymowę. Na początku czytamy: „Był Palestyńczyk, co z Żydem się bratał / W przyjaźni tej widząc nadzieję dla świata / Strzelając do niego / Powtarzał: kolego / Ta krew nas połączy na lata.”. Wiadomo jednak, że między Żydami a Palestyńczykami w zasadzie nigdy nie było przyjaźni. Można uznać, że te dwa wersy odnoszą się do czasów, kiedy Żydzi dopiero emigrowali do Palestyny. Kolejne wersy nawiązują do współczesnego konfliktu, toczącego się między ludnością żydowską i palestyńską, który doprowadził do exodusu ludności arabskiej z Palestyny. Według mnie, Jacek Kaczmarski nie wierzył w możliwość pojednania opisanych narodów, ale uważał, że wzajemne ustępstwa tj. „usunięcie przeszkód” pozwoliłoby na pokojowe ich współistnienie.

Rozwiązanie tego konfliktu na pewno dobrze wpłynęłoby na sytuację na Bliskim Wschodzie. Przede wszystkim zakończyłby się exodus ludności palestyńskiej do sąsiednich krajów, w których żyje ona często w niehumanitarnych warunkach. Zlikwidowano by również źródła organizacji terrorystycznych zasilanych przez uchodźców z Palestyny. Myślę, że zakończenie konfliktu mogłoby zaowocować wspólną walką z państwem islamskim, które zagraża pokojowi nie tylko na Bliskim Wschodzie, ale i na całym świecie.

Bibliografia:

https://pl.wikipedia.org/wiki/I_wojna_%C5%9Bwiatowa

https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Awiatowa_Organizacja_Syjonistyczna

https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_Izraela

<https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%BBydzi>

https://pl.wikipedia.org/wiki/I_wojna_izraelsko-arabska

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Hagana>

http://www.ceo.org.pl/sites/default/files/news-files/ceo_konflikt_iz-pal_08.pdf

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojny_izraelsko-arabskie

<http://www.wos.net.pl/problemy-etniczne-w-izraelu-i-autonomia-palestyńska.html>

Antoni Czubiński, Wiesław Olszewski – „Historia powszechna 1939-1997”

Wielka Encyklopedia PWN, tom 3.

Wiktoria Wolak